

Kohti vähäpäästöistä Suomea

Joensuun tulevaisuusfoorumi 15.3.2010

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Tulevaisuus- selonteon sisällöstä

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Miksi tulevaisuusselonteko?

Tulevaisuusselonteko täydentää ilmasto- ja energias strategiaa pitkän aikavälin näkökulmasta

1. luotaamalla haasteita
2. asettamalla tavoitteita
3. linjaamalla politiikan suuntaa
4. tunnistamalla tutkimustarpeita
5. hahmottelemalla vähäpäästöisiä polkuja

Tavoite: vähäpäästöinen Suomi

- selonteossa hahmotellaan polkuja kohti hyvinvoivaa ja vähäpäästöistä yhteiskuntaa
- tavoite: leikataan päästöjä vähintään 80 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä
- kansallinen päästötavoite toimii osana kansainvälistä yhteistyötä, jossa
 - muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin tavoitteisiin
 - nousevat taloudet rajoittavat omia päästöjään

Linjauksia politiikan suunnasta

Esimerkiksi

- jatketaan ekologista verouudistusta
- päästöjen tuottamiseen johtavaa ohjausta arvioidaan ja tarvittaessa muutetaan
- velvoitetaan parantamaan energiatehokkuutta selvästi peruskorjausten yhteydessä
- laaditaan tiekartta keinoista tehdä maataloista energian nettotuottajia
- velvoitetaan kuntia laatimaan ilmasto-ohjelmat

Metsät ja bioenergia tulevaisuusselonteossa

- tavoitteena nostaa uusiutuvan energian osuus vähintään 60 prosenttiin vuoteen 2050
- bioenergia säilyy tärkeimpänä uusiutuvana energialähteenä
- metsillä iso rooli osana biotaloutta
- uudistumista ja harppauksia tarvitaan kaikilla teollisuudenaloilla, myös metsäteollisuudessa
- metsien ja maaperän nieluja voidaan kasvattaa
- edistetään puurakentamista

Polkuja kohti vähäpäästöistä Suomea

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Monta polkua kohti samaa maalia

	A: tehokkuuskumous	B: kestävä arkikilometri	C: omassa vara parempi	D: teknologia ratkaisee
Johtoajatus	ekotehokkuus	lähipalvelut	omavaraisuus	teollinen Suomi
Keskimääräinen vuotuinen talouskasvu	1,7 %	1,8 %	1,2 %	1,8 %
Elinkeinorakenne	palveluvaltaistunut selvästi	palveluvaltaistunut	palveluvaltaistunut hieman	nykyisenlainen
Yhdyskuntarakenne	eheä	erittäin eheä	hajautunut	hajautunut kaupunkiseudulla
Henkilöliikenteen suorite	laskenut	laskenut selvästi	nykytasolla	kasvanut
Energian loppukulutus	puolittunut	laskenut 1/4:n	laskenut 1/3:n	nykytasolla
Uusiutuvan energian osuus	1/1	2/3	4/5	3/5
Ydinvoiman käyttö	loppunut	kasvanut	laskenut	kasvanut selvästi

Sähkön hankinta (TWh)

	2007	A	B	C	D
Ydinvoima	22,5	0	41,6	13,1	64,6
Vesivoima	14,0	14,6	15,2	17,5	15,2
Tuulivoima	0,2	22,9	18,6	20,3	22,1
Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto uusiutuvilla	9,2	17,4	4,0	16,6	27,2
Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto muilla	17,4	0	0	1,3	7,3
Lauhdevoima	14,5	8,4	0	5,0	8,5
Muut	0	0,8	0	0,3	0
Tuonti (+) tai vienti (-)	12,6	4,8	0	0	-6,1
Yhteensä	90,3	68,9	79,3	73,8	144,7

Sähkön hankinta sisältää kotimaisen kulutuksen, siirtohäviöt ja mahdollisen viennin ulkomaille.

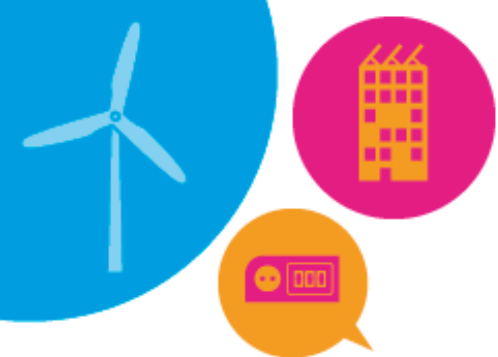

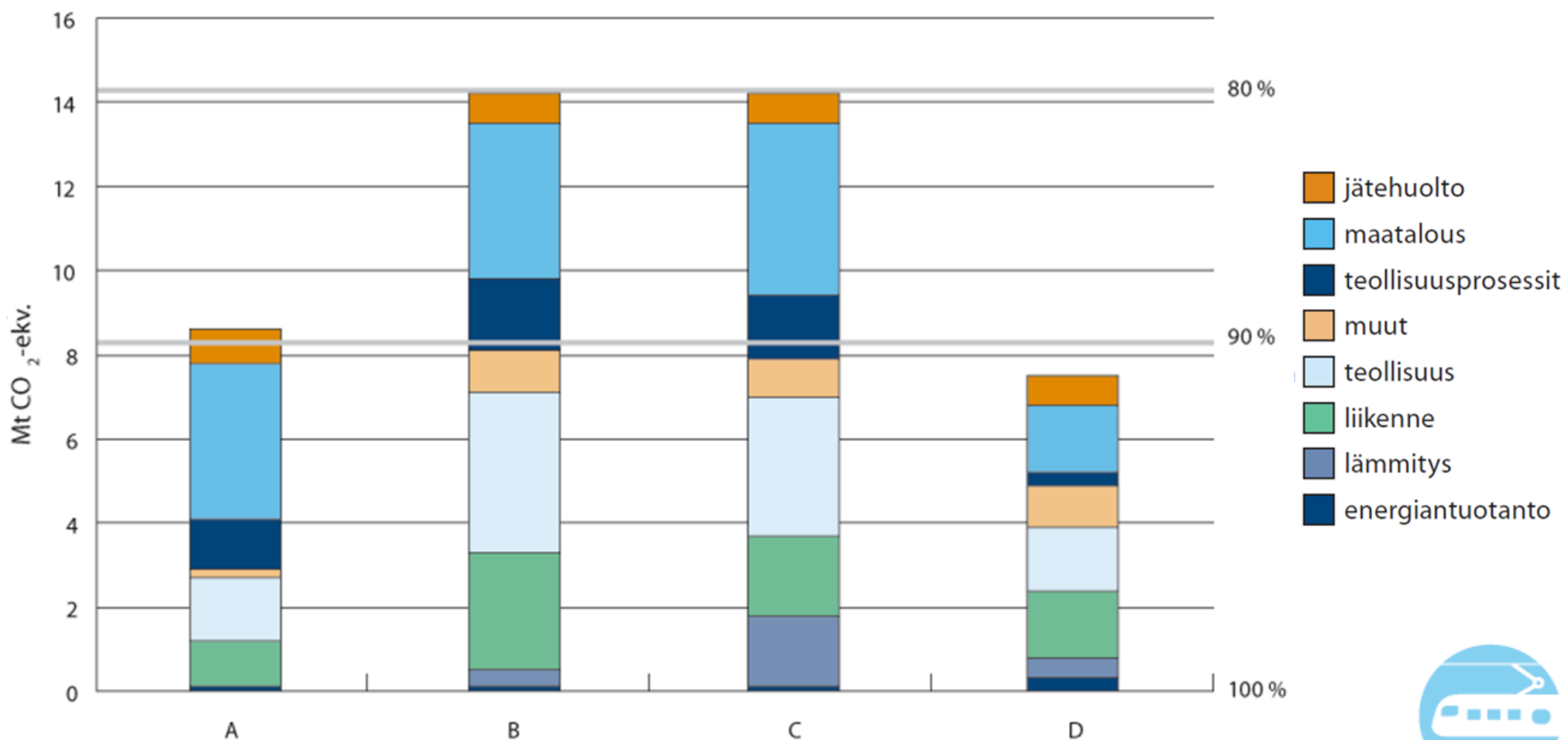
Uusiutuvien tuotanto (TWh)

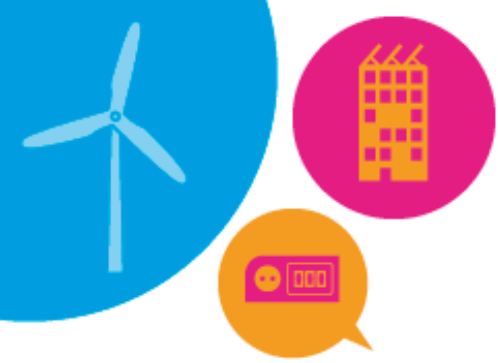
	2007	A	B	C	D
Metsäenergia, josta	83,3	76,8	82,3	77,3	113,0
- jäteliemet	43,3	10,8	26,9	24,1	51,6
- sivutuotteet	20,7	10,3	18,3	16,4	24,6
- energiapuu	19,3	55,8	37,0	36,9	36,8
Peltoenergia	0,3	5,1	5,0	4,0	5,0
Biokaasu	0,4	0,6	0,6	1,2	0,2
Jätepolttoaineet	1,1	1,1	0,6	0,8	2,3
Vesivoima	14,0	14,6	15,2	17,5	15,2
Tuulivoima	0,2	22,9	18,6	20,3	22,1
Muut (aurinko, aallot)	0	0,8	0	0,3	0
Yhteensä	99,3	121,9	122,3	121,4	157,8

Skenaarioiden päästöt 2050

Johtopäätöksiä skenaarioista

- päästöt voidaan leikata kestäväälle tasolle
- tarvittava teknologia pitkälle jo olemassa
- hyvinvointi ja vähäpäästöisyys voidaan yhdistää
- kestäväään päästötasoon monta mahdollista polkua
- kaikilla poluilla vahvuutensa ja heikkoutensa
- pitkän aikavälin tavoitteet edellyttävät toimia nyt

Mitä tulevaisuusselonteko merkitsee?

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Ilmastosuojelu myös mahdollisuus

- ilmastotalkoot kiihdyttävät vähäpäästöisten ratkaisujen markkinoiden kasvua
- edelläkävijyys ja kotimarkkinoiden luominen vahvistavat suomalaisten yritysten asemaa maailmanmarkkinoilla
- ilmastosuojelu edistää energia- ja päästöpihiyttä, mikä parantaa kilpailukykyä
- monet vähäpäästöiset ratkaisut voivat samalla parantaa suomalaisten hyvinvointia

Kilpailukyvyistä pidetään huolta

- Suomi tekee aktiivisesti töitä kattavan ilmastopöytäkirjan eteen
- hiilivuodon uhka pyritään minimoimaan ja teollisuuden kilpailukyky turvaamaan
- teollisuuden menestyksen edellytyksiä teknologiaharppaukset ja radikaalit innovaatiot
- vähäpäästöisyys tarjoaa suomalaisille yrityksille mahdollisuuksia uusiin tuotteisiin ja palveluihin

Reilua ja kestäväää ilmastopolitiikkaa

- ilmastopolitiikan hyödyt ja haitat eivät jakaudu tasaisesti
- mitään ryhmää ei saa jättää heitteille, ja haitat heikoimmille pyrittävä kompensoimaan
- ilmastopolitiikan oltava myös ekologisesti kestäväää
- kestävyyttä arvioitava globaalisti ja pitkällä aikavälillä

Mitä tämä kaikki maksaa?

- ilmastonmuutoksen torjunta tulee halvemmaksi kuin sen jälkien korjaaminen
- tarkkoja kustannuksia vaikea arvioida, koska
 - pitkällä aikavälillä epävarmuudet moninkertaistuvat
 - paljon riippuu tarkoista valittavista toimista
 - emme tiedä varmasti kansainvälisen politiikan suuntaa
- selonteossa alustavasti arvioitu esimerkkiskenaarioiden taloudellisia vaikutuksia laadullisesti

Mitä TuSe ei tarkoita?

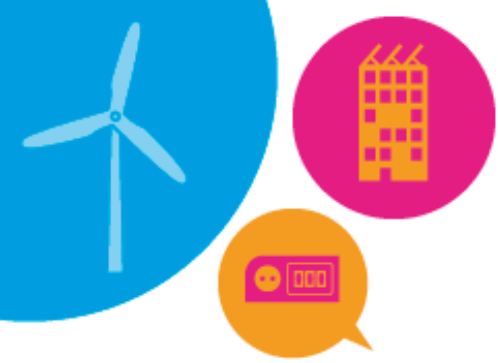
- TuSe **ei** pyri ennustamaan tulevaisuutta, **vaan** auttaa ennakoimaan eri tulevaisuuksia
- TuSe **ei** ohita ilmasto- ja energiasstrategian linjauksia, **vaan** jatkaa ja täydentää niitä
- TuSe **ei** määrää lyhyen aikavälin ratkaisuja ja ohjauksen yksityiskohtia, **vaan** linjaa pitkän aikavälin tavoitteita ja politiikan suuntaa
- TuSe **ei** valitse jotain esimerkkiskenaarioista toteutettavaksi, **vaan** auttaa punnitsemaan eri vaihtoehtojen vahvuuksia ja heikkouksia

Miten tästä eteenpäin?

Jatkotyön tarpeita

- taloudellisten vaikutusten arviointi
- skenaariotyön jatkaminen ja kehittäminen
 - päästöneutraali Suomi?
 - riskiskenaariot
 - globaalin ja Suomen kehityksen yhteys
 - alueelliset vähäpäästöiset skenaariot
- nielujen ja maatalouden roolin vahvempi punninta

Toimeenpano ja viestintä

- hallituksen tulevaisuusselonteossa päättämiä linjauksia viedään eteenpäin
 - hallituksen ja ministeriöiden päätöksinä
 - syötteenä seuraavaan hallitusohjelmaan
 - yhteiskunnallisen keskustelun herättämisellä
 - koko Suomen talkoilla
- eduskunnassa selonteon käsittelystä vastaa tulevaisuusvaliokunta

Tulevaisuusfoorumit

- alueellisten tulevaisuusfoorumien sarja
 - teknologia ja energiantuotanto Lappeenrannassa 4.11.
 - maatalous ja ruoka Seinäjoella 9.11.
 - talous Espoossa 27.1.
 - kansainvälinen politiikka Tampereella 9.2.
 - metsät ja bioenergia Joensuussa 15.3.
- tulossa vielä
 - ilmastotiede ja sopeutuminen Rovaniemellä 19.4.
 - liikenne ja viestintä Oulussa 20.4.
 - nuoret ja vähäpäästöinen elämäntapa Porissa 20.7.

Lopuksi

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Kaikki mukaan ilmastotalkoisiin

- siirtyminen vähäpäästöiseen yhteiskuntaan edellyttää kansallisia ilmastotalkoita
- mukaan tarvitaan paitsi valtio ja kunnat, myös yritykset, järjestöt ja yksittäiset kansalaiset
- selonteko pyrkii luomaan kansallista konsensusta muutoksen suunnasta ja toimenpiteistä
- miten sinun yrityksesi, kuntasi tai järjestösi voisi osallistua vähäpäästöisen Suomen rakentamiseen?

Kiitos

www.vnk.fi/tulevaisuusselonteko

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

